

REGULAMENT **cu privire la statutul și activitatea reprezentanților concurenților electorali**

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Prezentul regulament stabilește statutul reprezentantului concurentului electoral (*în continuare* – reprezentant), procedura de confirmare a reprezentantului de către organul electoral, drepturile și obligațiile acestuia, precum și modul de desfășurare a activității în cadrul organelor electorale și de participare la operațiunile electorale desfășurate de acestea.

2. Din motive de claritate și fluiditate a textului, precum și pentru a nu încărca textul cu dublete masculin/feminin, termenii folosiți în prezentul regulament care denumesc funcții au forma de masculin generic și poartă un caracter inclusiv/nonsexist.

3. Reprezentanții în cadrul organelor electorale se desemnează de către subiecții cu acest drept, după cum urmează:

- a) partidul politic și blocul electoral, înregistrate în calitate de concurenți electorali;
- b) candidatul independent;
- c) participantul la referendum.

4. Indiferent de tipul scrutinului, subiecții prevăzuți la pct. 3 pot desemna câte un reprezentant în organul electoral care i-a înregistrat în calitate de concurenți electorali sau participanți la referendum, precum și în organele electorale ierarhic inferioare și/sau cele superioare.

5. Partidele politice și blocurile electorale care și-au înregistrat candidați/listele de candidați în alegeri ori s-au înregistrat în calitate de participanți la referendum pot desemna, pentru perioada electorală, câte un reprezentant și în Comisia Electorală Centrală.

6. În cazul desfășurării concomitente a mai multor tipuri de alegeri, precum și în cazul înregistrării în calitate de concurent electoral pentru mai multe funcții electiv de către același organ electoral, subiecții prevăzuți la pct. 3 desemnează un reprezentant în cadrul aceluiași organ electoral. În condițiile înregistrării în calitate de concurent electoral și participant la referendum de către același organ electoral, subiecții prevăzuți la pct. 3 pot desemna câte un reprezentant sau același reprezentant pentru fiecare calitate înregistrată.

7. În cadrul unui scrutin, același subiect poate desemna aceeași persoană în calitate de reprezentant în mai multe organe electorale cu respectarea condițiilor prevăzute la pct. 4-6. Mai mulți subiecți prevăzuți la pct. 3 nu pot desemna aceeași persoană în calitate de reprezentant, indiferent de nivelul circumscripției electorale în care candidează.

8. În cazul în care subiecții stabiliți la pct. 3 nu desemnează reprezentanți în organele electorale, interesele acestora pot fi reprezentate prin procură, conform prevederilor Codului civil nr. 225/2003. În astfel de cazuri, reprezentantul deține numai drepturi de participant la procedura administrativă prevăzute de Codul administrativ nr. 116/2018.

9. Prevederile prezentului regulament se aplică în mod corespunzător tuturor subiecților prevăzuți în pct. 3.

Capitolul II. Statutul reprezentantului

10. Candidatura desemnată pentru confirmare în calitate de reprezentant în organul electoral trebuie să fie persoana care:

- a) are împlinită vârsta de 18 ani;
- b) are cetățenia Republicii Moldova;
- c) nu îi este interzisă exercitarea dreptului de vot;

d) are studii superioare juridice, în administrație publică sau în științe politice – în cazul persoanei desemnate în calitate de reprezentant la Comisia Electorală Centrală.

11. În cadrul aceleiași perioade electorale, calitatea de reprezentant este incompatibilă, în special, cu cea de:

- a) candidat la o funcție electivă sau participant la referendum;
- b) reprezentant al altui subiect prevăzut la pct. 3;
- c) trezorier al partidului politic, concurentului electoral, participantului la referendum sau grupului de inițiativă;
- d) observator acreditat de organul electoral sau interpret al acestuia;
- e) jurnalist legitimat de instituțiile mass-media și confirmat de Comisia Electorală Centrală;
- f) funcționar electoral care își exercită activitatea în cadrul organului electoral constituit pentru scrutinul respectiv;
- g) persoană de încredere a concurentului electoral sau participantului la referendum;
- h) conducător sau membru al unui grup de inițiativă;
- i) conducător (persoană cu funcții de răspundere) al cultului religios sau deservent din cadrul acestuia;
- j) funcționar public sau persoană care deține funcție de demnitate publică și nu și-a suspendat raporturile de serviciu odată cu confirmarea în calitate de reprezentant;
- k) operator de interviu autorizat pentru efectuarea exit-pollurilor.

12. Activitatea reprezentantului începe din momentul confirmării acestuia prin hotărârea organului electoral și încetează în cazurile prevăzute la pct. 35.

13. Reprezentanții confirmați în modul stabilit de capitolul III își pot desfășura activitatea și în cel de-al doilea tur de scrutin la alegerile prezidențiale și cele locale, precum și în cazul organizării votării repetate la toate tipurile de scrutin.

14. În activitatea sa, reprezentantul se conduce de Codul electoral nr. 325/2022, de actele normative ce conțin dispoziții aferente procedurilor electorale, de actele administrative adoptate de Comisia Electorală Centrală și de alte organe electorale, în limita competenței, precum și de prezentul regulament.

Capitolul III. Confirmarea reprezentantului

15. Pentru confirmarea reprezentantului, subiecții prevăzuți la pct. 3 prezintă organului electoral corespunzător următoarele documente:

- a) cererea privind confirmarea reprezentantului, cu indicarea obligatorie a datelor de contact

ale acestuia (adresa poștală și cea electronică, telefonul) și cu anexarea, după caz, a actului de împuternicire, conform modelului prevăzut în anexa nr. 1;

b) copia de pe actul de identitate al persoanei desemnate în calitate de reprezentant, valabil la data depunerii cererii de confirmare;

c) copia de pe actul de studii, recunoscut în condițiile Codului educației nr. 152/2014, în cazul persoanei desemnate în calitate de reprezentant la Comisia Electorală Centrală;

d) declarația pe propria răspundere cu privire la incompatibilitățile prevăzute la pct. 11, conform modelului prevăzut în anexa nr. 2.

16. Documentele privind confirmarea reprezentantului se depun de către subiecții prevăzuți la pct. 3 după înregistrarea acestora în calitate de concurenți electorali, însă nu mai târziu de 3 zile înainte de ziua alegerilor. În cazul organizării turului doi de scrutin sau a votării repetate se aplică același termen-limită pentru depunerea documentelor privind confirmarea reprezentantului.

17. Organul electoral examinează documentele prevăzute la pct. 15 în termen de 3 zile de la depunerea acestora. Reprezentantul este confirmat de organul electoral prin adoptarea unei hotărâri motivate în acest sens.

18. În cazul în care documentele prezentate nu corespund cerințelor stabilite de pct. 10, 11, 15 și 16, precum și de prevederile altor acte normative aferente, organul electoral refuză confirmarea reprezentantului, adoptând în acest sens o hotărâre motivată.

19. Hotărârile adoptate conform pct. 17 și 18 pot fi contestate în condițiile stabilite la capitolul XIII din Codul electoral nr. 325/2022.

20. Prin derogare de la pct. 16 și 17, documentele privind confirmarea reprezentantului pot fi depuse concomitent cu documentele privind înregistrarea concurentului electoral sau participantului la referendum în condițiile stabilite de regulamentele privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților pentru fiecare tip de scrutin organizat, aprobate de Comisia Electorală Centrală. În acest caz, documentele privind confirmarea reprezentantului concurentului electoral se examinează de organul electoral în interiorul termenului stabilit la art. 68 alin. (5) din Codul electoral nr. 325/2022, iar documentele privind confirmarea reprezentantului participantului la referendum se vor examina în termenul prevăzut la art. 200 alin. (5) și 231 alin. (4) din același cod.

21. În cazul prevăzut la pct. 20, organul electoral confirmă reprezentantul prin aceeași hotărâre de înregistrare a concurentului electoral sau participantului la referendum. Refuzul înregistrării concurentului electoral sau participantului la referendum atrage după sine și refuzul confirmării reprezentantului.

22. După confirmarea reprezentantului, organul electoral îi eliberează, în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 2 zile de la data confirmării, legitimație conform modelului prevăzut în anexa nr. 3.

Capitolul IV. Drepturile, obligațiile și restricțiile reprezentantului

23. În condițiile Codului electoral nr. 325/2022 și al actelor normative conexe, reprezentantul are dreptul:

a) să reprezinte, în baza hotărârii organului electoral privind confirmarea în calitate de reprezentant, interesele concurentului electoral în raport cu organul electoral care l-a confirmat, precum și în raport cu alte organe electorale sau alte autorități implicate în procesul de organizare și desfășurare a alegerilor;

b) să reprezinte interesele concurentului electoral în fața instanțelor de judecată în condițiile și ordinea prevăzută de Codul administrativ nr. 116/2018 și Codul de procedură civilă nr. 225/2003;

c) să participe la toate ședințele organului electoral care l-a confirmat, inclusiv cele desfășurate în ziua alegerilor, conform procedurii stabilite pentru desfășurarea ședințelor acestuia;

d) să înainteze propuneri la proiectul ordinii de zi a ședinței organului electoral, după caz, să solicite de a supune votului propunerile înaintate ce vizează interesele subiectului pe care îl reprezintă;

e) să înainteze, în cadrul ședințelor organului electoral, propuneri și obiecții pe marginea subiectelor ce vizează interesele subiectului pe care îl reprezintă, după caz, să solicite de a supune votului propunerile înaintate;

f) să solicite luări de cuvânt în cadrul ședințelor organului electoral și să adreseze întrebări participanților la examinarea chestiunii ce vizează interesele subiectului pe care îl reprezintă;

g) să ia cunoștință de materialele și documentele deținute de organul electoral ce vizează interesele subiectului pe care îl reprezintă;

h) să ia cunoștință de modelul buletinului de vot și să confirme, pentru tipar, veridicitatea datelor înscrise în buletinul de vot despre concurentul electoral pe care îl reprezintă, după caz, textul întrebării la referendum, conform procedurii descrise de Comisia Electorală Centrală;

i) să asiste la confecționarea și lichidarea matriței buletinului de vot, precum și la tipărirea buletinelor de vot;

j) să aibă acces la toate informațiile cu caracter electoral, inclusiv la datele din listele electorale, la procesele-verbale întocmite de organele electorale, conform procedurii stabilite de Codul electoral nr. 325/2022 și actele administrative ale Comisiei Electorale Centrale;

k) să efectueze filmări foto și video cu înștiințarea președintelui organului electoral, fără a pune în pericol secretul și securitatea votării, precum și confidențialitatea datelor cu caracter personal;

l) să informeze președintele organului electoral despre presupusele nereguli observate, inclusiv să formuleze comentarii și obiecții referitoare la procedura de vot;

m) să fie informat despre autorizarea scoaterii din localul secției de votare a urnei de vot mobile, precum și în privința listei de alegători care au solicitat votarea la locul aflării, să însoțească urna de vot mobilă, folosind, în caz de necesitate, mijloace de transport proprii;

n) să asiste, inclusiv în ziua alegerilor, la toate operațiunile electorale efectuate de organul electoral care l-a confirmat, fără a interveni în activitatea desfășurată de acesta;

o) să monitorizeze în orice moment întregul proces de vot, inclusiv identificarea alegătorilor, eliberarea buletinelor de vot alegătorilor, introducerea buletinelor de vot în urnă, numărarea, după caz, renumărarea și totalizarea voturilor, întocmirea proceselor-verbale și altor documente electorale, precum și procedurile de verificare, sistematizare și sigilare (desigilare) a materialelor electorale;

p) să verifice, în condițiile art. 81 alin. (9) din Codul electoral nr. 325/2022, datele din procesele-verbale privind rezultatele numărării voturilor și/sau totalizarea rezultatelor alegerilor, inclusiv să primească copii de pe aceste procese-verbale, autentificate în modul corespunzător de președintele organului electoral;

q) să depună contestații în condițiile capitolului XIII din Codul electoral nr. 325/2022 și ale regulamentului privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală, aprobat de Comisia Electorală Centrală;

r) să depună la organul electoral cereri și demersuri ce vizează organizarea și desfășurarea alegerilor;

s) să fie remunerat de către subiectul care l-a desemnat pentru activitatea desfășurată în cadrul organului electoral;

t) să solicite suspendarea raporturilor de muncă, în condițiile art. 78 alin. (1) lit. f) din Codul muncii nr. 154/2003, pentru perioada de activitate în calitate de reprezentant;

u) să reprezinte subiectul care l-a desemnat în cadrul programelor audiovizuale cu caracter electoral;

v) să beneficieze și de alte drepturi care nu contravin cadrului normativ în domeniul electoral și celui conex.

24. Subiecții prevăzuți la pct. 3 pot acorda reprezentantului său doar anumite drepturi din cele stabilite la pct. 23. În acest caz, drepturile reprezentantului sunt enumerate expres într-un act de împuternicire, care se anexează la cererea de confirmare a reprezentantului. În măsura în care din conținutul cererii de confirmare nu rezultă altceva, reprezentantul beneficiază de toate drepturile stabilite de prezentul regulament.

25. În activitatea sa, reprezentantul are următoarele obligații:

a) să respecte Codul electoral și alte acte normative aferente domeniului de activitate desfășurat, prezentul regulament, precum și alte acte administrative ale Comisiei Electorale Centrale;

b) să manifeste diligența și conduita corespunzătoare în realizarea activităților aferente statutului de reprezentant;

c) să nu se afle în niciuna dintre situațiile de incompatibilitate prevăzute la pct. 11, după caz, să asigure înlăturarea acestora;

d) să asigure confidențialitatea și conformitatea prelucrării datelor cu caracter personal la care are acces, precum și să nu le utilizeze sau prelucreze în alte scopuri decât cele prevăzute de cadrul normativ;

e) să respecte procedura și ordinea stabilită în cadrul ședințelor organelor electorale la care participă, inclusiv în incinta sediilor acestora, precum și în cadrul operațiunilor electorale la care asistă;

f) să se conformeze, în termenul stabilit, cerințelor înaintate de organul electoral, precum și dispozițiilor stabilite prin actele administrative ale acestuia;

g) să se abțină de a face declarații politice și de a efectua acțiuni de agitație electorală în procesul de realizare a activităților în cadrul ședințelor organului electoral, inclusiv în incinta sediului acestuia, precum și în cadrul operațiunilor electorale la care participă;

h) să-și suspende raporturile de serviciu, în cazul în care exercită o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, pentru perioada de activitate în calitate de reprezentant;

i) să dețină asupra sa actul de împuternicire, eliberat în condițiile pct. 24 și să îl prezinte, la cerere, organului electoral;

j) să poarte, în mod vizibil, legitimația ce confirmă calitatea sa de reprezentant, eliberată de organul electoral care l-a confirmat.

26. Reprezentantului i se interzice:

a) să ia cuvânt în cadrul ședințelor organului electoral contrar ordinii stabilite și fără permisiunea președintelui ședinței;

b) să participe la procedura de vot a hotărârilor organului electoral;

c) să dea instrucțiuni funcționarilor electorali și/sau să întreprindă acțiuni contrare deciziilor

organelor electorale, precum și să periclitizeze activitatea acestora;

d) să insulte și/sau să amenințe funcționarii electorali sau alți subiecți electorali, precum și să utilizeze limbaj licențios în cadrul operațiunilor electorale la care participă;

e) să se implice în procedura de completare a buletinului de vot în cazul prevăzut de art. 79 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022;

f) să participe la activitatea de numărare, după caz, renumărare, a voturilor, precum și la alte operațiuni electorale desfășurate de organele electorale;

g) să desfășoare acțiuni de agitație electorală, să poarte și să arate ecusoane, insigne sau alte însemne de agitație electorală, să facă declarații politice în incinta organelor electorale și în ședințele acestora, inclusiv pe parcursul participării la procedurile electorale și activitățile desfășurate de organele electorale;

h) să disemineze sau distribuie informații și materiale false, denigratoare și/sau defăimătoare la adresa subiecților electorali;

i) să incite la ură, discriminare, violență și să utilizeze în discursuri publice, mesaje și materiale de agitație electorală, stereotipuri și prejudecăți la adresa altor subiecți electorali;

j) să utilizeze resursele administrative în scopul susținerii campaniei electorale a subiectului care l-a desemnat, inclusiv prin lansarea sau participarea la lansarea proiectelor de infrastructură sau a achizițiilor efectuate din bugetul public național, utilizarea echipamentelor, mijloacelor și bunurilor publice în perioada electorală;

k) să ofere alegătorilor bani, cadouri, bunuri ori servicii, altele decât cele permise de legislație;

l) să ofere funcționarilor electorali bani, cadouri, bunuri, favoruri sau servicii;

m) să organizeze în perioada electorală transportarea alegătorilor spre secțiile de votare;

n) să întreprindă alte acțiuni care contravin cadrului normativ electoral și celui conex.

27. În condițiile pct. 23 lit. a), reprezentarea se efectuează la nivelul organului electoral care l-a confirmat. În cadrul altor autorități implicate în procesul electoral, reprezentarea se asigură în baza hotărârii organului electoral, indiferent de nivelul acestuia, cu privire la confirmarea în calitate de reprezentant.

28. În cazul în care reprezentantul depune contestații în organul electoral ierarhic superior sau contestațiile depuse se remit, după competență, unui alt organ electoral, iar în cadrul acestora subiecții prevăzuți la pct. 3 nu și-au desemnat un reprezentant, interesele acestora se revendică de reprezentantul care a depus contestația.

29. Reprezentantul confirmat de organul electoral în corespundere cu prevederile Codului electoral și ale prezentului regulament poate apăra interesele subiectului care l-a desemnat în litigiile cu caracter electoral, precum și în instanța de judecată în condițiile Codului administrativ nr.116/2018 și ale Codului de procedură civilă nr. 225/2003.

Capitolul V. Remunerarea activității reprezentantului

30. Activitatea reprezentanților poate fi remunerată sau realizată pe bază de voluntariat. În cazul în care se realizează pe bază de voluntariat, activitatea acestora urmează a fi evaluată de subiectul care l-a desemnat și reflectată în raportul financiar, conform procedurii stabilite prin regulamentul aprobat de Comisia Electorală Centrală.

31. Evaluarea activității reprezentanților realizată pe bază de voluntariat, pentru întreaga perioadă, se efectuează în baza salariului mediu lunar pe economie stabilit pentru anul respectiv (în

continuare – *salariu mediu lunar*), după cum urmează:

- a) reprezentant în Comisia Electorală Centrală și/sau în instanțele de judecată – 50% din salariul mediu lunar;
- b) reprezentant în consiliul electoral de circumscripție de nivelul II – 30% din salariul mediu lunar;
- c) reprezentant în consiliul electoral de circumscripție de nivelul I – 20% din salariul mediu lunar;
- d) reprezentant în biroul electoral al secției de votare – 10% din salariul mediu lunar.

32. În cazul în care aceeași persoană este confirmată în calitate de reprezentant al aceluiași subiect, însă în organe electorale diferite sau în același organ electoral, dar subiectul care l-a desemnat a fost înregistrat atât în calitate de concurent electoral, cât și de participant la referendum, activitatea realizată pe bază de voluntariat a reprezentantului este evaluată la nivelul organului electoral ierarhic superior care l-a confirmat sau pentru o singură calitate deținută.

Capitolul VI. Încetarea calității de reprezentant în cadrul organului electoral. Răspunderea juridică

33. Concurentul electoral poate, în orice moment, dar nu mai târziu de 3 zile până la alegeri, să solicite organului electoral corespunzător retragerea împuternicirilor reprezentantului său și, respectiv, anularea confirmării acestuia. În cazul organizării turului doi de scrutin sau al votării repetate, se aplică același termen-limită pentru înaintarea cererii.

34. Concurentul electoral poate solicita substituirea reprezentantului său cu o altă persoană în aceleași condiții și termene stabilite de prezentul regulament.

35. Reprezentantul își încetează activitatea în cazul:

- a) confirmării rezultatelor alegerilor de către autoritatea competentă;
- b) anulării, în temeiul unei hotărâri definitive și irevocabile, a înregistrării subiectului care l-a desemnat sau retragerii acestuia din cursa electorală;
- c) anulării confirmării acestuia în urma retragerii împuternicirilor de către subiectul care l-a desemnat, nerespectării condițiilor stabilite la pct. 4-7, 10 și 11 sau în cazul constatării încălcării prevederilor actelor normative în domeniul electoral, constatate prin hotărârea organului electoral;
- d) modificării hotărârii organului electoral în temeiul solicitării de substituire a acestuia;
- e) decesului.

36. În cazurile prevăzute la pct. 35 lit. a) și e) – activitatea reprezentantului încetează de drept, iar în cazurile prevăzute la pct. 35 lit. b), c) și d) – activitatea reprezentantului încetează în baza hotărârii organului electoral.

37. Constatarea încălcării prevederilor actelor normative în domeniul electoral, precum și nerespectării condițiilor și interdicțiilor prevăzute de prezentul regulament, se stabilește prin hotărâre a organului electoral care l-a confirmat sau a organului electoral ierarhic superior. Organul electoral examinează presupusele încălcări ale reprezentantului din oficiu sau în baza sesizării înaintate de subiecții electorali.

38. Organul electoral decide asupra anulării confirmării reprezentantului în termen de 3 zile de la sesizarea sa ori de la inițierea examinării din oficiu, dar nu mai târziu de ziua alegerilor, dacă a fost sesizat până în ziua alegerilor sau a inițiat din oficiu examinarea. În cadrul examinării circumstanțelor care atrag după sine anularea confirmării reprezentantului, organul electoral se

conduce de principiul proporționalității la aprecierea abaterii stabilite în raport cu comportamentul reprezentantului.

39. În perioada de examinare a circumstanțelor stabilite la pct. 37 și 38, organul electoral poate decide asupra suspendării împuternicirilor reprezentantului în privința căruia a fost inițiată procedura de anulare a confirmării, inclusiv la solicitarea subiectului care l-a desemnat.

40. Anularea confirmării reprezentantului în condițiile pct. 37 și 38 are ca efect decăderea persoanei respective din dreptul de a fi confirmată în această calitate în cadrul aceleiași perioade electorale.

41. Hotărârile adoptate în condițiile prezentului capitol pot fi contestate conform procedurii stabilite la capitolul XIII din Codul electoral nr. 325/2022.

42. Pentru nerespectarea prevederilor Codului electoral nr. 325/2022 și ale cadrului normativ conexe, reprezentantul poartă răspundere administrativă, contravențională sau penală.

43. Președinții organelor electorale și alți subiecți implicați în procesul electoral sunt obligați să informeze imediat, dar nu mai târziu de 48 de ore din momentul constatării, Comisia Electorală Centrală, organele procuraturii, organele afacerilor interne sau, după caz, organele constatatoare despre acțiunile/inacțiunile reprezentanților ce conțin elemente constitutive ale unei contravenții sau infracțiuni privind organizarea și desfășurarea alegerilor.